

СТАНОВИЩЕ ПО ПРОЕКТ НА СТРАТЕГИЯ ЗА ЕЛЕКТРОННО УПРАВЛЕНИЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ 2010-2015

от

Българска асоциация по информационни технологии (БАИТ) и
Българска асоциация на софтуерните компании (БАСКОМ),
подкрепено от ИКТ Клъстер и Българска уеб асоциация

На 8 юли 2010 г. на сайта на Министерството на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС) беше публикуван за обществено обсъждане проект на Стратегия за електронно управление на Република България 2010-2015 г. Проектът е изготвен от работна група към МТИТС с участие на експерти от държавни и браншови организации. Предлагаме конструктивно становище на браншовите организации, което цели подобрене на проекта за стратегия и подпомагане на изграждането на пътна карта.

Електронното управление е ключов инструмент за реализация на цялостна административна реформа, осигуряване на прозрачност и премахване на предпоставките за корупция, както и създаване на значително по-добра среда за икономическо развитие и качество на живот. Електронното управление трябва да бъде припознато като **национален приоритет** от всички политически сили. Стратегиите, политиките и плановете за неговата реализация трябва да бъдат основани на национален консенсус, за да има приемственост, последователност и реални дългосрочни резултати.

Предвид голямото изоставане на България от реално функциониращо е-управление, бе крайно време да се изгради стратегия с най-важните принципи, цели и приоритети за развитие, както и пътна карта с конкретни проекти, бюджети, срокове и отговорници. Държавният бюджет за 2011 г. ще бъде истинското доказателство за наличие на **политическа воля** за е-управление. Ако програмите за европейско финансиране бъдат използвани стратегически и максимално, реализацията на стратегията ще стане **ефективна антикризисна мярка**, която ще създаде условия за стабилен растеж в бъдеще.

Оценявайки усилията на правителството за създаване на стратегически документ за развитието на електронното управление, **браншовите организации в сферата на ИКТ се подкрепяме:**

1. **Мисията** на е-управление и принципите за осъществяване на **добро, ефективно и демократично управление** със средствата на информационните и комуникационни технологии (ИКТ), като среда и инструмент за значително подобряване на държавното управление в полза на гражданите и бизнеса.

2. **Новият организационен модел** с въвеждане на **главен директор по е-управление** към Министерския съвет и директори по е-управление към министерствата и агенциите, отговорни за изпълнение на секторните стратегии. Заложеният в стратегията **Национален съвет по е-управление** към Министерския съвет с участието на браншовите и други неправителствени организации, ще бъде ключовият орган за прозрачно стратегическо управление и постигане на реални резултати с участие на всички заинтересовани страни.
3. **Извеждането на преден план на електронните услуги за гражданите и бизнеса** и фокуса върху осъществяване на реално работещи е-услуги.
4. **Стремежът към масово ползване на е-услуги и е-документи** с осигуряване на е-подписи и инфраструктура за всички граждани, бизнеси и администрации.
5. **Прилагането на бизнес модели, в това число и моделиране на работните процеси** и решенията за оптимизиране на цялата администрация и създаване на пълноценни изисквания за нейното автоматизиране със средствата на ИКТ.
6. **Възприемането на архитектура, ориентирана към услуги (COA)**, като основа за изграждане на взаимосвързани информационни системи от общи услуги и компоненти, които могат да отговарят на развиващите се нужди в бъдеще.
7. **Прилагане на единно ИКТ управление**, стратегия и добри практики за значително повишаване на ефективността на инвестициите и изграждане на единен фундамент от процеси и технологии за развитие, както и синхронизирането и обобщаването на секторните стратегии спрямо националната.
8. **Преминаването към изцяло електронен обмен** на документи между администрациите и премахване на множеството хартиени удостоверения и уверения, изисквани от гражданите и бизнеса.
9. **Залагането на механизма на публично-частно партньорство (ПЧП)** като средство за реализация на ефективни и качествени публични услуги.
10. **Дефинирането на цели, приоритети и показатели** за изпълнение на стратегията, както и конкретните стратегически цели и приоритети за е-услуги, дигитална администрация и институционално изграждане.

Предвид богатия опит от изминалите години с неизпълнение на множество стратегии, неуспешни проекти и пропиляване на средства, **ние препоръчваме** в окончателния вариант на стратегията да бъде заложено следното:

1. **Категорична политическа воля за изпълнение на стратегията чрез поемане наблюдението над електронното управление лично от премиера**, както това се реализира в САЩ, Великобритания, Австрия, Корея и други водещи в това отношение страни. Електронното управление е хоризонтална мярка на управление, поради което във всяка държавна структура трябва да се гарантира политическа визия, воля и управленски капацитет за неговата реализация. Това е непосилна задача за изпълнително звено само в едно министерство, каквато е Дирекцията за е-управление към МТИТС. Необходимо е това изпълнително звено да бъде изведено на ниво Министерски съвет и да бъде ръководено от Главния директор за е-управление. Необходимо е да бъдат създадени комитетите (с водещи експерти от заинтересованите страни) и съответните изпълнителни отдели (или поне отговорни мениджъри), както е описано в стратегията.
2. **Да бъде заложена по-ясна финансова рамка за изпълнение на стратегията**. В момента тя е единствено пожелателна. Необходим е категоричен ангажимент на Министъра на финансите и на Министъра по управление на средствата от Европейския съюз. Държавният бюджет за 2011 г. трябва да съдържа поне обща сума, която ще бъде инвестирана в е-управление. Трябва да има и план за използване на възможностите за финансиране на стратегията по линия на различните европейски фондове и програми. Всеки добре инвестиран лев в е-управление, осигурява възможност за многократна възвръщаемост в бъдещо икономическо, социално и културно развитие.
3. **Да бъдат определени реалистични и добре координирани първи проекти**. Приоритизацията на проектите трябва да бъде аргументирана с ясни критерии и подкрепена финансово от бюджета, евро-фондовете или механизми за ПЧП. Наши експерти ще продължат да участват в Работната група към МТИТС за изграждане на пътната карта.
4. **Да бъде включено единното, централизирано ИКТ_управление, като основна група от стратегически цели с приоритети и показатели**. Да бъдат определени политики за управление на ИКТ инвестициите, търговете и контрола по изпълнението.
5. **Секторните политики да бъдат дефинирани като главни цели и приоритети**, за да се анализират и изведат общите нужди, процеси, услуги и функции, с цел по-добро координиране на тяхното изпълнение и осигуряване на оперативната съвместимост.
6. **Политиките за е-управление в местната администрация да бъдат изведени на национално ниво**. Да бъдат дефинирани основни цели, приоритети и показатели. Общинската администрация е основна точка на взаимодействие с граждани и бизнес. Всички общини имат сходни общи нужди и обслужват сходни процеси. Необходимо е да се изградят общи ресурси за всички общини.

7. Да бъдат записани допълнителни мерки за повишаване сигурността, доверието и ползваемостта на е-услугите, като за целта бъде приета специална единна комуникационна стратегия и план.
8. Да бъде гарантирано устойчивото развитие на реализираните електронни услуги и управление на жизнения цикъл на информационните системи, чрез осигуряване на необходимия финансов, кадрови, нормативен и технологичен ресурс.
9. Да бъде създаден публичен регистър за всички ИКТ проекти с данни по основните балансиращи показатели за тяхното изпълнение, взаимовръзка и крайни резултати.

Ние заемаме активна позиция за изграждане на стратегията и пътната карта, както и в нейното дългосрочно управление в обществен интерес. Ще наблюдаваме изпълнението на стратегията и ще даваме конструктивна обратна връзка как се реализират инвестициите в е-управление. Ще участваме активно в Националния съвет по е-управление и неговите комитети. Ще помагаме за определяне на общите политики и добри практики и ще следим за тяхното прилагане. Всяка година ще публикуваме Бяла книга за е-управление, която ще съдържа балансирана оценка на прогреса, конструктивна критика на изпълнението и предложения за подобрения и бъдещо развитие.

Настоящото становище е утвърдено от управителните съвети на БАИТ и БАСКОМ, ИКТ Клъстер и Българската уеб асоциация. То изразява обединената позиция на браншовите организации, но не изключва самостоятелни позиции по конкретни формулировки и детайли от организациите или техни членове.

15.07.2010 г.

.....
Председател БАИТ

.....
Председател ИКТ Клъстер

.....
Председател БАСКОМ

.....
Председател Българска уеб асоциация